

**Kytička fialek Jiřina Zárecká, roz. Suchá, *23.10.1925 Kněhyninky,
†16.10.1998 Podbořany**

Příběh, který vyprávím, by měl vyznít na oslavu míru. Odehrál se právě v ten den, kdy miliony lidí slavily, ale také miliony oplakávaly své padlé, zmrzačené, beze stop zmizelé, kteří se této velké chvíli nedožili. Vyprávím o dívce, kterou zastihl mír u náhradního pluku v Levoči, kam byla přidělena několik dnů před koncem války. Nebudu ji jmenovat; mládí a běh života ji pomohly po čase zapomenout na to, co bylo a co již nenávratně skončilo jednoho osudového dne na frontě... Jako dnes ji vidím stát uprostřed rozjásaného davu na starobylém levočském náměstí, kde na tribuně nejdřív někdo řečnil a ostatní tleskali a pak po manifestaci nikdo nespěchal domů a naopak spíše se tlačil k cimbálové muzice, která zvesela vyhrávala na oslavu vytouženého dne. Dívka stála ve vojenském stejnokroji a byla pro svůj nevšední zjev středem všeobecné pozornosti. Levoča, město s bohatou minulostí, přivítala i hrstku bojovníků za svobodu, a pokud to byli prostí, poctiví Slováci, nezatížení gardistickými předsudky, všichni se dívali na osvoboditele ať sovětské nebo československé s patřičným uznáním a úctou. Navíc, ženu ve vojenském oblečení málokdo viděl, tak ji okukovali sice zvědavě, ale nikoliv nepřátelsky. A ona stála s vědomím, že je mezi lidmi, kteří se radují z míru, kterému i ona odvedla svoji těžkou daň. Patřila mezi ty, kteří nechtějí kazit všeobecné veselí svým soukromým smutkem a bez jediné slzy nebo nářku vzpomínala na toho, který tak miloval život a padl hned v prvních dnech bojů o Duklu, na škpt. Josefa Kholla. Co mohli vědět ti rozjásaní lidé o tragédii fronty? Dobře, že to nevěděli. Těm, kteří přežili, zážitky nadosmrti stačí a budou se jim vracet za nejrůznějších okolností nejen v bolestech těla, ale i srdce... K dívce přistoupil poručík ve svátečně vyžehlené uniformě s malou kytičkou v ruce, kterou mu asi věnovala některá švarná dívka jako osvoboditeli. Podal dívce fialky a aniž by se představil jí řekl: „Tu máte, sestřičko, za našeho velitele Kholla. Kdyby se dožil dnešního dne, jistě byste byla první, komu by květiny přinesl.“ Ještě několik slov, chvilka vzpomínání a poručík strhl proud rozjásaných lidí. Dívka přivoněla k něžné kytičce posledních fialek a pomalu se vzdalovala ke svému dočasnému domovu. Snad chtěla brzy postavit květiny do vody, snad si chtěla nerušeně poplakat nad krutým osudem, který se jí připomněl tak něžně a hluboce lidsky. Dívka, člověk válkou vyrvaný z rodinného prostředí, přece nebyla sama. V té kratičké chvíli pochopila, že dokud jsou dobří lidé kolem nás, pomáhají mírnit bolest a vracet naději. Konečně začal mírový život a bylo již načase! Kolik by tu bylo ještě utracených životů a zlomených srdcí, kdyby to válečné běsnění trvalo ještě nějakou dobu? A kytička voní a bude znovu kvést vždy začátkem každého máje!

Podbořany v lednu 1998

Škpt. Josef Khol, * 22.7.1914 v Plavsku u Poděbrad, jako poručík čs. armády odešel na Střední východ, presentován 11.7.1940, bojoval na Středním východě a u Tobruku, byl na vlastní žádost 15.6.1943 převelen k 1. čs. arm. sboru v SSSR. Padl jako velitel praporu dne 22.9.1944 na vrcholu Hyrové hory. Byl vzorem ukázněného, chlapského ale také elegantního důstojníka. Právem vzbuzoval pozornost žen.